

Kohtuasi C-392/20**Eelotsusetaotluse kokkuvõte vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 98 lõikele 1****Saabumise kuupäev:**

12. august 2020

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie (Varssavi-Mokotówi rajoonikohus Varssavis, Poola)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

30. juuni 2020

Taotluse esitaja täitekorralduse menetluses:

Euroopa Kemikaaliamet (ECHA)

Kohtuametniku määruse peale kaebuse esitanud võlgnik:

Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej sp. z o.o.

Põhikohtuasja ese

Põhikohtuasi käsitleb täitekorralduse lisamist ECHA otsusele, millega Poola äriühingult nõutakse sisse summa, mis võrdub määruse nr 340/2008 artikli 13 lõike 4 kohaselt suurtelt majandussubjektidelt nõutava tasu summaga täies ulatuses, sest leiti, et see äriühing ei kvalifitseeru väikeettevõtjale ettenähtud vähendatud tasumäära kohaldamisele.

Pooled vaidlevad sisuliselt selle üle, kas ECHA otsus kuulub Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELTL) artikli 299 kohaldamisalasse ja kujutab endast seega täitedokumenti, mille suhtes tuleks konkreetsel juhul kohaldada Poola tsiviilkohtumenetluse sätteid. Arvamused lahknevad ka küsimuses, kuidas mõista täitedokumendi autentsuse tõestamist nimetatud sätte tähenduses, ja eelkõige seda, kas [täitekorralduse] väljastav kohus kontrollib ainult „autentsust“ (st kas täitedokumendi on väljastanud ELTLi artiklis 299 osutatud ELi institutsioonid ja kas sellega on pandud rahaline kohustus muudele subjektidele kui riikidele) või ka seda, kas täitekorralduse väljastamise taotlus esitati enne liidu õigusnormides

sätestatud tähtaja möödumist ning ega täitedokumentiga hõlmatud nõue ei ole aegunud.

Eelotsusetaotluse ese ja õiguslik alus

ELTLi artikli 267 alusel esitatud taotlusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus välja selgitada, kuidas tuleb tõlgendada ELTLi artiklit 299. Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib esiteks kindlaks määrata kõnealuse sätte materiaalse kohaldamisala, et oleks võimalik kindlaks teha, kas ECHA otsus kujutab endast ELTLi artikli 299 tähenduses täitedokumenti. Teiseks soovib see kohus kindlaks teha täitekorralduse väljastamise kohta otsuse teinud kohtu pädevuse ulatuse, et teada saada, kas täitekorralduse väljastamisele peaks eelnema – lisaks täitedokumendi autentsuse kontrollile – ka võimalik asjaomase taotluse esitamise tähtaja möödumise või nõude aegumise kontroll.

Eelotsuse küsimused

1. Kas Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 299 tuleb tõlgendada nii, et seda tuleb kohaldada ainult nõukogu, komisjoni või Euroopa Keskpanga otsuste suhtes või ka Euroopa Kemikaaliameti otsuste suhtes, mis käsitlevad täiendava haldustasu määramist?
2. Kas Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 299, mis sätestab, et täitekorraldus väljastatakse ilma igasuguse muu kontrollita peale autentsuse kontrolli, tuleks mõista nii, et liikmesriigi kohtul ei ole täitekorralduse väljastamise üle otsustamisel ja riigisisese tsiviilkohtumenetluse sätete kohaldamisel õigust uurida, kas nõue, mida täitedokument käsitleb, on aegunud?

Viidatud liidu õigusnormid

Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklid 288, 291, 299.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ja millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet ning muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93, komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT 2006, L 396, lk 1) (edaspidi „määrus nr 1907/2006“), artiklid 75, 76, 83, 91, 94, 100.

Komisjoni 16. aprilli 2008. aasta määruse (EÜ) nr 340/2008 Euroopa Kemikaaliametile vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist

ja piiramist (REACH), makstavate tasude kohta (ELT 2008, L 107, lk 6) (edaspidi „määrus nr 340/2008“), artikkel 13.

Viidatud liikmesriigi õigusnormid

17. novembri 1964. aasta tsiviilkohtumenetluse seadustiku (Kodeks postępowania cywilnego) (*Dz. U.* 2019, jrk nr 1460) [...] artiklid 776, 777, 782¹.

Kohtuasja asjaolude ja menetluse lühikokkuvõte

- 1 2. oktoobril 2012 tegi Helsingis asuva Euroopa Kemikaaliameti (ECHA) tegevdirektor otsuse nr SME (2012) 3472. Selles otsuses märkis ta, et registreerimisdokumentide esitamise ajal oli äriühing Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej sp. z o.o., mille registrijärgne asukoht on Bochnias (edaspidi „võlgnik“), komisjoni soovitusel 2003/361/EÜ kohaselt suurettevõtja ja seetõttu ei kvalifitseerunud väikeettevõtjale ette nähtud vähendatud tasumäära kohaldamisele. Sellest tulenevalt kohustas ta kõnealust äriühingut maksma määruse nr 340/2008 alusel suurettevõtjatelt nõutava tasu täismäärast puudu jääva summa ja 20 700 euro suuruse haldustasu. Äriühing sai eespool nimetatud otsuse kätte 8. oktoobril 2012. Äriühing ei esitanud otsuse peale kaebust, mistõttu muutus otsus lõplikuks ja täidetavaks.
- 2 2. jaanuaril 2019 esitas ECHA võlausaldajana Varssavis asuvale Varssavi-Mokotówi rajoonikohtule (Poola) (edaspidi „eelotsusetaotluse esitanud kohus“) taotluse väljastada täitekorraldus eespool nimetatud otsuse suhtes, eesmärgiga nõuda otsuse kohaselt võlgnikult sisse tasu täismäärast puudu jääv summa ja haldustasu.
- 3 24. juuli 2019. aasta määrusega rahuldab eelotsusetaotluse esitanud kohtu kohtuametnik pärast autentsuse kontrolli võlausaldaja nõude.
- 4 10. jaanuaril 2020 esitas võlgnik eespool nimetatud määruse peale kaebuse, vaidlustades selle täielikult ja taotledes selle muutmist nii, et võlausaldaja taotlus jäetaks rahuldamata või – teise võimalusena – keeldutaks täitekorralduse väljastamisest.
- 5 Kõnealune kohus esitas eelotsusetaotluse.

Põhikohtuasja poolte peamised argumendid

- 6 Täitekorralduse väljastamise taotlemisel viitas ECHA ELTLi artiklitele 288, 291 ja 299, väites, et kõnealune otsus on täitedokument, millele saab Poolas kehtiva tsiviilkohtumenetluse alusel väljastada täitekorralduse ja seejärel võib tsiviilkohtumenetluse seadustiku sätete kohaselt algatada täitemenetluse.

- 7 Täitekorralduse väljastamise määruse peale esitatud kaebuses väidab võlgnik esiteks, et ELTLi artiklite 291 ja 299 tõlgendus on ekslik, sest on liiga lai, seisnedes eelduses, et ECHA otsus kujutab endast täitedokumenti eespool nimetatud sätete tähenduses. Teiseks väidab ta finantsmääruste¹ rikkumise väite raames, et liikmesriigi asutusel on täitekorralduse väljastamisel õigus kontrollida mitte üksnes täitedokumendi autentsust, vaid ka seda, kas võlausaldaja on taotlenud täitekorralduse väljastamist enne ühenduse õigusnormides sellise taotluse esitamiseks ette nähtud tähtaja möödumist.

Eelotsusetaotluse põhjenduse lühikokkuvõte

- 8 Esiteks on eelotsusetaotluse esitanud kohtul kahtlus, **kas ECHA otsust võib pidada ELTLi artikli 299 tähenduses täitedokumendiks**, millele võib Poola tsiviilkohtumenetluse seadustiku kohaselt lisada täitekorralduse. See on esimese eelotsuse küsimuse ese. Liidu õiguse alusel võib ühelt poolt väita, et ECHA on ühenduse asutus, juriidiline isik, mis rakendab määrust nr 1907/2006 ja võtab talle delegeeritud pädevuse piires konkreetsetes valdkondades vastu füüsilistele ja juriidilistele isikutele õiguslikult siduvaid akte, mille üle teostab kontrolli Euroopa Liidu Kohus (Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklid 263, 265, 267 ja 277 ning määruse nr 1907/2006 artikli 94 lõige 1 koostoimes artikli 20 lõikega 5) ning eraõigusliku subjekti suhtes tehtud otsuse korral (erinevalt riigi suhtes tehtust) võib sellist otsust pidada ELTLi artikli 299 tähenduses täitmisele pööratavaks. See on aga võimalik näide laia funktsionaalse tõlgenduse kohta. Teisalt nähtub ELTLi artikli 299 grammatilist tõlgendusest, et see säte osutab konkreetsetele asutustele, mille aktid kujutavad endast täitedokumente ja mille hulgas ECHA ei ole nimetatud. Teatud ELi institutsioonide suhtes, mida ei ole nimetatud ELTLi artiklis 299, kasutab liidu seadusandja normitehnilist võtet, mille kohaselt sätestatakse *expressis verbis*, et nende institutsioonide tehtud otsused on ELTLi artikli 299 tähenduses täitmisele pööratavad. Näitena võib tuua ELTLi artikli 280, määruse nr 966/2012 artikli 2 punkti b koostoimes artikli 79 lõike 2 esimese lausega, samuti Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2017. aasta määruse (EL) 2017/1001 (Euroopa Liidu kaubamärgi kohta) artikli 110 lõiked 1 ja 2. Võttes arvesse kahte eespool toodud, teineteist välistavat tõlgendusargumenti, kahtleb eelotsusetaotluse esitanud kohus selles, kas ECHA otsus võib kuuluda ELTLi artikli 299 materiaalsesse kohaldamisalasse. Poola õigussüsteemi seisukohast (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 777 § 1 punkt 3) oleks see lubatud ja võimaldaks väljastada ECHA otsuse täitekorralduse, mis on täitemenetluse algatamise eeltingimus.

¹ Komisjoni 19. novembri 2002. aasta määruse (EÜ/Euratom) nr 2343/2002 (raamfinantsmääruse kohta asutustele, millele viidatakse Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust käsitleva nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 artiklis 185) artikli 58 punkt b, nõukogu 25. juuni 2002. aasta määruse (EÜ/Euratom) nr 1605/2002, mis käsitleb Euroopa Ühenduste eelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust, artikli 1 lõige 3 koostoimes artikli 73 punktiga a ning komisjoni 30. septembri 2013. aasta delegeeritud määruse (EL) nr 1271/2013 (raamfinantsmääruse kohta asutustele, millele viidatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 artiklis 208) artikkel 66.

- 9 Kui Euroopa Liidu Kohus otsustab, et ECHA otsus kujutab endast ELTLi artikli 299 tähenduses täitedokumendi, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teiseks kindlaks määrata **oma pädevuse ulatuse täitekorralduse väljastamise menetluses**, ja nimelt selle, kas täitedokumendi autentsuse kontrollimine hõlmab ka kõnealuse otsusega kindlaks määratud nõude aegumise hindamist. ELTLi artiklist 299 tuleneb, et liikmesriigi kohus kontrollib riigisiseste õigusnormide kohaselt ainult täitedokumendi **autentsust**. See on esimese eelotsuse küsimuse ese. Poola õiguskorra raames piirdub kohus või kohtuametnik täitekorralduse väljastamise lubatavuse eeltingimuste uurimisel kindlaksmääramisega, kas asjaomane dokument vastab täitedokumendi vorminõuetele (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 777). Eelmisel aastal tehtud muudatuse osana lisati tsiviilkohtumenetluse seadustikku artikkel 782¹, mille kohaselt on kohus (kohtuametnik) kohustatud **lisaks** hindama, kas kohtuasja asjaoludest ja täitedokumendi sisust nähtub, et täitedokumendiga hõlmatud nõue on aegunud. Kui leitakse, et nõue on aegunud, keeldutakse täitekorralduse väljastamisest, välja arvatud juhul, kui võlausaldaja esitab dokumendi, millest nähtub, et aegumine on katkenud. Seetõttu, arvestades Poola õiguse kohaselt täitekorralduse menetluse käigus tehtava kontrolli ulatust, kahtleb liikmesriigi kohus Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 299 sisalduva sõna „autentsus“ tähenduses. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul on see sõnastus ebamäärane ja kohtuliku kontrolli ulatus vajab selgitamist.

TÖÖDOKUMENT